

CHUNG SERANG

WSOY

SISUNIN MAAILMA

Suomentaneet
Janne Tynkkynen ja Riina Vuokko

CHUNG
SERANG

SISUNIN
MAAILMA

Suomentaneet
Janne Tynkkynen ja Riina Vuokko

WERNER SÖDERSTRÖM OSAKEYHTIÖ
HELSINKI

LITERATURE TRANSLATION
INSTITUTE OF KOREA

This book is published with the support of
the Literature Translation Institute of Korea (LTI Korea).

Kirjassa on lainaukset seuraavista teoksista:

- s. 164: *From a Native Daughter: Colonialism and Sovereignty in Hawai'i*,
Haunani-Kay Trask (vuoden 2017 koreankielinen käännös, kääntänyt Lee Il-kyu)
s. 233: *Lathe of Heaven*, Ursula K. Le Guin

KOREANKIELINEN ALKUTEOS

시선으로부터,
© 2020 정세랑

Original Korean edition published by Munhakdongne Publishing Corp.
Finnish Translation Rights arranged in agreement with Munhakdongne
Publishing Corp. c/o The Grayhawk Agency Ltd., through Marianne
Schönbach Literary Agency B.V.

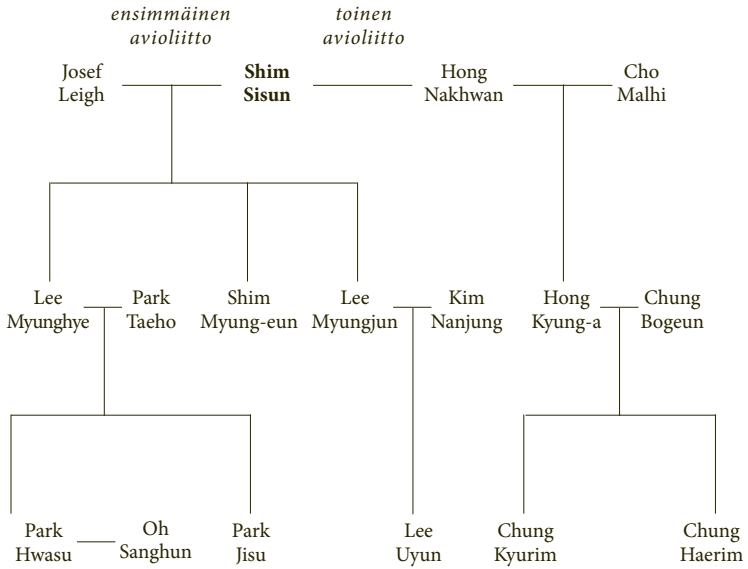
SUOMENKIELINEN LAITOS

© JANNE TYNKKYEN, RIINA VUOKKO JA WSOY 2024

ISBN 978-951-0-49440-0

PAINETTU EU:SSA

SHIM SISUNIN SUKUPUU

LUKU 1

- Juontaja** Shim Sisun, olet täällä ainoa, joka vastustaa voimakkaasti esi-isien muistokulttuuria. Aiotko kieltää muistojuhlan myös oman kuolemasi jälkeen?
- Shim Sisun** Totta kai. Mitä järkeä kuolleita on juhlia pöydät notkuen? Sellaisten tapojen joutaisi jo unohtua.
- Kim Haeng-rae** Ei noin voi sanoa vain koska on vähän nähnyt maailmaa. Ei kulttuuriperintöä pidä katsoa nenänvartta pitkin.
- Shim Sisun** Jos vain muoto säilyy ja merkitys katoaa, jäljelle jää pelkkää kärsimystä. Ja kaikki naisten kontrolle. Olen sanonut vanhimmalle tyttäreni, ettei minun kuoltuani pidä edes harkita mitään muistojuhlia.
- Juontaja** Ai tyttärenne? Mutta teillähän on myös poika.
- Shim Sisun** Poika...? Poikako? Mitä se poikaa liikuttaa? Vanhin tyttäreni huolehtii kaikista perheen asioista, sitten kun minua ei ole.
- Kim Haeng-rae** Kylläpä puhutte rumasti.
- Shim Sisun** Jälkipolvet päättävät kumpi on pitkäikäisempi, teidän ajattelutapanne vai minun.

– televisioitu väittely *2000-luvun odotus* (1999)

»Äidille pitäisi järjestää muistojuhla.»

Sisarukset olivat kokoontuneet yhteiselle lounaalle, niin kuin he aina kerran kuussa tekivät. Myunghyen lausahdus sai nuoremmat hämmästyään.

»Ai nyt?» Toiseksi vanhin sisar Myung-eun kysyi mahdollisimman sopuisasti. Hän ei halunnut ärsyttää kaksi vuotta vanhempaa isosiskoaan, jonka jääräpäisen luonteen hän hyvin tunsi.

»On kulunut kymmenen vuotta.»

»Mutta... äitihän sanoi, ettei halua mitään muistojuhlia», Kyung-a, nuorin sisaruksista, sanoi hämmentyneenä.

Shim Sisunin ainoa poika Myungjun jatkoi syömistä sanomatta sanaakaan, ja hänen kolme sisartaan muistivat kuinka hämmästyneeltä äiti oli kuulostanut televisiolähetyksessä kysyessään »poikako?» Sisarilla oli tapana toistella äidin lausahdusta, kun he päivittelivät Myungjunin tekemisiä, mutta ei sentään silloin kuin Myungjun oli itse paikalla.

»Buddha sanoi seuraajilleen, ettei häntä saa palvoa, mutta kuunteliko kukaan? Koko Itä-Aasia on yhtä temppeleä. Nyt on kymmenes vuosipäivä, kyllä me tämän kerran voimme jotain järjestää.»

»Olemmehan pitäneet muistojuhlia puolisojen isovanhemmille, joita emme koskaan edes tavanneet. Minäkin haluaisin, että kokoontuisimme edes kerran yhteen muistelemaan äitiä.»

Kuten tavallista, Kyung-a oli helposti taiputeltu. Hän oli Shim Sisunin toisen aviomiehen tytär tämän edellisestä avioliitosta, mutta kaikki olivat jo ajat sitten lakanneet tekemästä erotteluja sisarusten ja sisarpuolien välille.

»Eikä pidetä. Äitihän sanoi, että inhoaa kaikkea sellaista. Varataan vain pöytä jostain hyvästä ravintolasta. Äidin kuva voidaan ottaa mukaan, jos välttämättä haluatte», Myung-eun sanoi taipumatta.

»Kuulkaahan.» Myunghye pyyhki silmälasinsa ja pani ne siten takaisin päähän. »Me pidämme muistojuhlan Havaijilla.»

Kolme nuorempaa sisarusta katsoivat vanhinta epäilevästi.

»Mitä? Että lennetään sinne saakka paistamaan kakkusia? Koko hoito ja kaikki se vaivannäkö?»

»Ei kuulosta järkevältä.» Myös Myungjun avasi viimein suunsa.

»Antakaas kun puhun loppuun saakka. Älkää nyt luulko, että olen seonnut täysin ja haluan lähteä sinne saakka pitämään sellaisen muistojuhlan, jota äiti olisi inhonnut. Olen miettinyt tämän.»

Vanhin tytär oli perinyt äidin peräänantamattoman luonteen. Muut yrittivät periaatteen vuoksi vielä vastustaa, mutta kaikki tiesivät että lopulta Myunghye saisi tahtonsa läpi.

»Myungjun, pyydä Uyunia tulemaan myös. Havaijihan on sopivasti Kalifornian ja Korean puolella välissä. Varaa hänelle lentolippu.»

Myunghyen ohjeet eivät jättäneet tulkinnanvaraa.

Ennen kuin Myungjun ehti ilmoittaa tyttärelleen, Uyun kuuli matkasta serkultaan Jisulta. Edes välissä levittäytyvä Tyyni valta-meri ei ollut heikentänyt serkusten jo lapsuudessa alkanutta läheistä suhdetta. Jisu puhui useammin puhelimesta Uyunin kuin vanhemman siskonsa Hwasun kanssa.

»Jos Myunghye-täti... jos äitisi sanoo että niin tehdään niin sitten niin tehdään.» Uyun oli häkeltynyt, mutta tiesi ettei tädin päätä saisi kääntymään.

»En käsitä, mikä äidille nyt on tullut. Olen koko ikäni kehuskellut, ettei meidän suvussa vietetä mitään muistojuhlia.»

»Hänellä on tässä varmaan joku ajatus.»

»Ja meidän muiden elämä menee sitten sen mukaan.»

Mutta ethän sinä oikeasti kuuntele äitiäsi, halusi Uyun sanoa, mutta piti sen sisällään.

»Miten Hwasulla menee?» Uyun kysyi hetken epäröityään.

Jisu huokaisi puhelimesta. »Ei taida mennä kovin hyvin. Ehkä äiti keksi koko homman, koska haluaa piristää Hwasua.»

»Havaiji on kuulemma mahtava paikka. Reissu voisi tehdä Hwasulle hyvää.»

»No... Mummi asui siellä jonkin aikaa nuoruudessaan, ehkä siellä on ihan hyvä käydä.»

»Oletko ajatellut miten erilaista kaikki olisi, jos mummi olisi jäänyt Havaijille?»

»Mummi oli niin laiha ja pikkuinen, että olisi nääntynyt hengiltä, jos olisi sinne jäänyt töihin.»

»Mutta entäs jos mummi ei olisi tavannut siellä sitä M&M-tyyppiä...»

»Sitten hän ei olisi tavannut isoisääkään, eikä meitä olisi olemassa.»

»Mutta mummi olisi varmaan ollut onnellinen.»

»Luulen että hän olisi ollut onnellinen kaikesta huolimatta. Sen aikakauden naiseksi.»

Siitä Uyun ja Jisu olivat eri mieltä. Uyun ei ollut ollenkaan vakuuttunut, oliko Sisun ollut onnellinen. Hän halusi sanoa *Mummi jakoi meille kaikille jotain itsestään, mutta sinä olet saanut eri palaset kuin minä.* Mutta senkin hän jätti sanomatta.

LUKU 2

En halua puhua enempää Matthias Mauerista. Tiedän, että moni hakee sanoistani, kirjoituksistani, teoistani ja ilmeistäni jälkiä Mauerista, mutta se on hyödytöntä.

Hänellä oli maineensa ohella monia muita ongelmia, mutta se mitä välillämme tapahtui ei ollut niin taivaallisen kaunista eikä niin rumaa pohjamudissa rämpimistä kuin ihmiset luulevat. Miksei sellaisten spekulatioiden voisi antaa vain jo olla? En ollut hänen vaimonsa, suurimman osan aikaa en ollut edes hänen rakastajattarensa. Niitä, jotka epäilevät olenko hiljaa koska käytin häntä hyväkseni, haluan muistuttaa sen lehtimiehen kohtalosta, joka muutama vuosi sitten raapusti, että olen päässyt »nykyiseen asemaani» koska »harrastin kansainvälisiä irtosuhteita». Minulla on erinomainen juristi, ja niillä korvauksilla sain hankittua itselleni taideteoksen, josta pidän todella paljon.

– kirjasta *Lakatkaa kysymästä mitä olen unohtanut* (1988)

Ruokapöydän ääressä istuessaan Hwasu katseli teosta, jonka oli perinyt isoäidiltään. Se oli pieni sininen abstrakti maalaus, sellainen jota saattoi katsella tunnin joka päivä ja löytää aina jotain uutta. Kuinka tyrmistynyt Hwasu olikaan ollut, kun nuorena etsi tietoja teoksen maalanneesta taiteilijasta ja tekijää määriteltiin ensisijaisesti sanalla »vaimo». Taiteilija oli maalanut näin upean teoksen, mutta silti merkittävämpää oli hänen avioliittonsa miestäiteilijan kanssa. Hwasu oli alkanut ajatella,

että edellisen vuosisadan naisten on täytynyt kantaa sisällään lohdutonta yksinäisyyttä, aivan kuin he olisivat aina kulkeneet jyrkänteen reunalla. Hän olisi halunnut herättää kymmenen vuotta sitten kuolleen isoäitinsä ja kysyä, kuinka tämä oli jaksanut kaiken nöyryytyksen. Kuinka oli voinut elää seitsemänkymmentäyhdeksän vuotta hymyhuulillaan ja kuolematta sydän-suruun.

Hwasu itki aina kun muisti rivin isoäidin testamentista, *Hwasulle se sininen taulu joka näyttää pöllöltä. Se lapsi istui sen edessä eniten*. Hwasulla ei ollut ollut yhtä läheistä suhdetta isoäitiinsä kuin pikkusiskolla Jisulla. Vanhimman tyttären vanhimpana tyttärenä hän ei voinut pidättyvyydelleen mitään. Isoäiti oli kuitenkin huomannut ja muistanut hänen pitäneen taulusta.

Teekuppi oli nyt tyhjä, mutta Hwasu ei jaksanut nousta ja ottaa paria askelta napsauttamaan valmiiksi täytettyä vedenkeitintä päälle. Vaati suunnattomia ponnistuksia päästä liikkeelle. Hwasu tunsu jo puolenpäivän aikaan olevansa kuin sätkynukke, jonka langat oli katkaistu. Töihinpaluupäivä lähestyi, mutta Hwasu epäili, olisiko hänestä siihen. Kun ystävät ja sukulaiset muistuttelivat, ettei hän saisi rasittaa itseään tai kysyivät, aikoiko hän todella palata töihin, hän ei halunnut vastata.

Hän olisi halunnut puhua vain isoäitinsä kanssa. Ei kenenkään muun. Isoäidin kuolema oli Hwasusta outo. Ensimmäiset pari vuotta kuolema oli tuntunut varmalta ja todelta, mutta sitten isoäidin läsnäolo tuntui jatkuvan. »Jatkuminen» oli tietysti outo tapa ilmaista asia, mutta vaikka Hwasu hyväksyi ruumiillisen kuoleman, tuntui kuin ei-ruumiillinen osa ei olisi kadonnut mihinkään. Isoäiti oli ollut poikkeuksellinen ihminen. Luonteenlaatunsa vuoksi hän oli joutunut usein kiistoihin, antanut periksi vain harvoin ja saanut suurelta yleisöltä kepeää rakkautta ja pieneltä joukolta jääräpäistä paheksuntaa. Isoäiti ei ollut niitä, jotka unohtuivat helposti. Vielä kymmenen vuotta

hänen kuolemansa jälkeen kaivettiin aina välillä esiin vanhoja kirjoituksia ja videonpätkiä, ja niitä arvioitiin aina eri tavalla sen mukaan, miten ajan henki oli muuttunut.

»Oo, siinä on taas rouva Shim Sisun! Miten hän on tällaiseenkin televisio-ohjelmaan ehtinyt mukaan? En ollut kuullutkaan tästä.»

Kun Hwasu kutsui omaa isoäitiään rouvaksi, hän sanoi sen yhtä aikaa rakkaudella ja etäisyyttä ottaen, ja jakoi tietoonsa tulleet uudet lähteet perheen ryhmächatissa.

»Äiti teki niin kovasti töitä meidän eteemme,» Myung-eun-täti tekstasi. »Otti kaikki keikat vastaan, oli palkkio sitten miten pieni tahansa.»

Hwasu tajusi että hänen asemansa oli parempi kuin useimmilla maailman lapsenlapsista, kiitos isoäidin vuosikymmeniä jatkuneen kovan työn. Isoäidin tuotanto kattoi kaksikymmentäkuusi kirjaa ja lukemattoman määrän muita kirjoituksia. Hwasu toivoi, että voisi syöttää kaiken tekstin tekoälyn pureskeltavaksi ja päästä sitten juttelemaan isoäitinsä kanssa, mutta sellaisen tekoälyn aikakausi ei ollut vielä tullut. Hän luki niin paljon kuin pystyi, kaiken minkä käsiinsä sai ja yritti nauttia edes sitä kautta jonkinlaisesta keskustelusta.

Hwasu oli vielä niin heikossa kunnossa, että eteneminen oli hidasta. Isoäidin vanhoista kirjoista ryömi esiin paperitoukkia, joten Hwasun oli käytävä ostamassa kirjastosta niitä varten tarkoitettua myrkyä. Kirjasto ei ollut kaukana, mutta liian kaukana Hwasulle. Saatuaan neljännen kirjan loppuun hän mietti itsekseen: *Miksei isoäiti tehnyt selväksi, että Matthias Mauer oli sadistinen hyväksikäyttäjä? Miksi isoäiti ei kirjoittanut tarkemmin tapahtumista, jotka suku kyllä tiesi? Siksikö, että ajat olivat erilaiset? Olisiko hän voinut puhua niistä, jos se kaikki olisi tapahtunut tänä päivänä?* Se paskiainen heitti isoäitiä veitsellä. Tylsällä palettiveitsellä, mutta veitsellä yhtä kaikki – veitsellä, joka jätti arven isoäidin käsivarteen. Hwasu oli nähnyt sen

juuri ennen kuin isoäidin ruumis oli verhottu. Arven, joka erottui enää vain heikosti. Hwasu ajatteli usein pitkään ja hartaasti arpia, jotka olivat syntyneet 1900-luvulla ja paloivat 2000-luvulla tuhkakksi.

Auringonvalo heijastui maalauksen kehyksistä, ja Hwasu istui tyhjän teekupin ääressä, kunnes reidet alkoivat tuntua puutuneilta. Hwasu katseli peilikuvaansa maalausta peittävän lasin pinnasta, tarkasteli arpea, joka kulki hänen ohimoltaan leukaan ja alas kaulaan saakka.

Raivon voimalla hän jaksoi nousta seisomaan. Hän otti kädellä tukea pöydän reunasta ja astui ensin yhden askeleen, sitten toisen. Liikkuminen tuntui kipuna polvissa ja hartioissa, mutta hän ei välittänyt siitä. Hän nojasi seinään ja levähti hetken ennen kuin jatkoi matkaa kylpyhuoneeseen.

Hän halusi nauraa ihmisille, jotka sanoivat ettei raivoa saisi käyttää voimanlähteenä. Hän halusi kivahtaa: *Te ette tiedä mistään mitään. Ainoastaan isoäiti ja minä tiedämme totuuden.*

Se voimantunne kesti vain kymmenisen minuuttia.

LUKU 3

- Haastattelija** Ketä heistä kolmesta rakastitte eniten?
- Shim Sisun** Matthias oli opettajani, ei rakastajani. Sitä paitsi miksi oletatte, että minulla on vain kolme joista valita?
[yleisö nauraa]
- Shim Sisun** Kantaa en nyt kuitenkaan voi ottaa, sillä kuoleethan saattavat vaikka kuunnella meitä.
- Haastattelija** Siinä tapauksessa siirryn seuraavaan kysymykseen. Mitä teidän mielestänne vaaditaan onnistuneelta avioliitolta?
- Shim Sisun** Puoliso, jolla ei ole taipumusta väkivaltaan tai julmuuteen. Hyvää seksiä.
[naurua ja mutinaa yleisöstä]
- Shim Sisun** Mitä? Onko hauskaa, kun vanha nainen sanoo »seksiä»?
- Haastattelija** Kylläpä te. [naurua] Ei väkivaltainen tai julma – ei kai se nyt ihan noin yksinkertaista ole?
- Shim Sisun** Ihmiset, joilla on perusasiat kunnossa, ovat harvinaisia. Niitä, joilla on lommoja tai piikkejä sydämessään, ei pidä ottaa sen enempää puolisoksi kuin liikekumppaniksikaan. He päätyvät aina satuttamaan muita.
- Haastattelija** Pitää siis vain toivoa, että kohtaa tällaisen harvinaisen ihmisen... ja sitten tarvitaan vain seksiä? Eikö keskustelulla ja toisen ymmärtämisellä ole mitään arvoa?

- Shim Sisun** Ai, pitäisikö aviomiehen kanssa keskustellakin? Miehillä on toinen linssi hukassa. He eivät voi nähdä maailmaa niin kuin me. Turvallinen seksi jonkun kanssa, joka saa ihmisen tuntemaan olonsa hyväksi, seksi joka paranee ajan myötä – se on parasta mitä mies voi tarjota.
- Haastattelija** Linssi?
- Shim Sisun** Aivan sama kuinka älykäs tai hyväsydäminen mies on, hän ei voi nähdä maailmaa meidän tavallamme. Keskustella voin yhtä hyvin ystävien kanssa, ja myötätuntoakin saan heiltä.
- Haastattelija** Mutta siinä tapauksessa... Pelkästään fyysinen puoli...
- Shim Sisun** Jos jättää kaiken yhden ihmisen varaan, voi vain epäonnistua. Eikö olisi aika erikoista, että jollakin yhdellä ihmisellä olisi kaikki se, mitä elämässä haluamme? Eikä kannata väheksyä säännöllisen hyvän seksin merkitystä. Mikään ei poista stressiä tehokkaammin. Hyvä seksi saa näkemään ihmeellisiä värejä ja piirtelemään muistikirjaan.
- Haastattelija** Entä jos ei välitä fyysisestä läheisyydestä?
- Shim Sisun** Eikö ole parasta mennä naimisiin vain sellaisen ihmisen kanssa, jonka kanssa haluaa seksiä vähintään kerran kolmessa päivässä?

– keskustelu tapahtumassa *Nainen XX* (2003)

»Eikös tämä ole anoppisi?»

Kun ystävä näytti kuvaa puhelimeltaan, Nanjung varautui pahimpaan. *Mitähän Sisun oli tällä kertaa mennyt sanomaan?* Tämä ei ollut ensimmäinen kerta kun joku otti hänen anoppinsa puheeksi virnistys naamallaan.

»En ole varma, onko hän oikeassa vai pelkkä viisastelija», Nanjung sanoi luettuaan haastattelun.

Ystävät nauraa käkättivät. He olivat Uyumin yläkoulukavereiden äitejä. Vaikka lapset eivät enää tavanneet, äidit kokoontuivat yhä säännöllisesti.

»Oliko Shim Sisunissa jotain, mistä et pitänyt? Hänhän ei ollut mikään ihan tavallinen anoppi.»

Nanjung oli hetken vaiti. »Sisun oli aina sotkeutunut huhuihin ja kiistoihin, jotka huolestuttivat minuakin, olinhan minä perheenjäsen, mutta... hänelle me kaikki olimme samanarvoisia, ei minulla ollut mitään valittamista. Poika ei ollut suosikki, tyttäret eivät olleet suosikkeja, lapsipuoli oli samanveroisessa asemassa kuin omatkin lapset.»

»Kuulostaa välinpitämättömältä. Ihan hyvä varmaan niin.»

»Ei, hän ei ollut välinpitämätön. Olihan hän hyvin uppoutunut omaan työhönsä, mutta... mieheni on samanlainen. Hän on tullut äitiinsä. Mutta anoppia ei haitannut, vaikka lapset tai lapsenlapset ilmestyivät paikalle ja hän joutui keskeyttämään työnsä, ja usein hän kyseli kiinnostuneena kaikkea. Mitään tyhjäänpäiväistä jutustelua hän ei harrastanut.»

»Tyhjäänpäiväistä jutustelua?»

»Useimmat appivanhemmat eivät vähääkään välitä siitä, mitä miniälle kuuluu. Mutta anoppi oli aidosti kiinnostunut minusta ja harrastuksistani. Mitä kirjoja luin, mistä ne kertoivat, mitä ajattelin niistä.»

»Luet paljon. Siksi teidän kahden on täytynyt tulla hyvin toimeen.»

Nanjung nauroi. Todellisuudessa juuri hänen ahne luku-tapansa oli ollut syynä kiivaaseen kiistaan hänen ja hänen kirjailija-anoppinsa välillä.

Nanjung oli aina rakastanut kirjoja, mutta kun Uyun sairastui, hän alkoi lukea tosissaan. Sairaalassa oli loputtomasti

odottelu-aikaa, ja Nanjungin oli pakko saada jotakin muuta ajateltavaa, kun hän valvoi sairaan lapsensa vuoteen vierellä. Hän olisi halunnut huutaa mutta ei voinut, ja siksi hänen täytyi upotautua mieleensä toiseen maailmaan. Lukemisesta tuli hänen puolustusmekanisminsa.

Uyun parani, mutta Nanjung ei voinut lopettaa lukemista. Hän ei osannut rentoutua, pelkäsi vain jatkuvasti, että sairaus uusiutuisi tai muut vastoinkäymiset iskisivät hänen tyttärensä. Nanjung halusi repiä jotain kappaleiksi, riehua, tönä, käydä hyökkäykseen. Sitä ei voinut tehdä, joten hän luki kirjoja. Hän makasi sohvalla ja luki mitä ikinä käsiinsä sai, ja siinä sivussa ruokki, puki ja kasvatti kuolemalta pelastunutta lastaan.

Nanjung olisi halunnut jatkuvasti olla tutkimassa lastaan päästä varpaisiin, mutta kun ei sekään olisi ollut hyväksi, hän keskitti kaiken huomionsa kirjoihin. Mikään ei ollut yhtä hyvä tapa pitää yllä optimismia, kirjat auttoivat häntä keskittymään nykyhetkeen ja auttoivat eroon itsekeskeisyydestä. *Tein kaiken ni hänen vuokseen, mutta hän otti ja lähti Yhdysvaltoihin...* Nanjung jatkoi lukemista sen sijaan, että olisi itkenyt Uyunin takia koko päivän. Hän luki ja luki. Hän rakensi kirjoista tornia, toiveidensa pyhäkköä. Kirjoilla hän täytti sen tyhjyyden, jonka tytär oli jättänyt jälkeensä.

»Ihminen, joka lukee kuten sinä, kirjoittaa vielä jonain päivänä itsekin», Shim Sisun oli sanonut hänelle kerran. Nanjung ihmetteli, mistä sellainen ajatus oli tullut anopin mieleen.

»Tuskinpa, ei minulla ole sellaiseen mitään paloa.»

»Sinähän luet enemmän kuin minä. Jos on Eingabe, on varmasti myös Ausgabe.»

»Anteeksi mitä?»

»Jos jotain virtaa sisään niin jotain on virrattava myös ulos. Se on luonnollista.»

Sisunilla oli tapana sekoittaa puheeseensa saksaa, englantia ja joskus jopa japania, ja toisinaan hän yritti arvailla Nanjungin

tulevaisuutta kuin mikäkin ennustaja. Hän tuli katsomaan Nanjungin työhuonetta, kuivissa sormissaan vanhoja sormuksia, joihin liittyvistä tarinoista Nanjungilla ei ollut aavistustakaan, ja käyttäytyi aivan kuin Nanjungin kirjahylly olisi ollut ikkuna hänen mieleensä. Joka tapauksessa anopin taipumusta heittäytyä mihin tahansa täytyi ihailla. Nanjung ei tiennyt, kuinka asettaa rajat tälle pienelle, sitkeälle naiselle, joka oli selvinnyt 1900-luvun tukahduttavista kauhuista ja joka osasi ajatella monilla kielillä.

»Luet näköjään monipuolisesti kaikenlaista! Ai, pidätkö tästä esseististä? Hän onkin vanhoja tuttuja! Haluaisitko päästä tapaamaan häntä? Mikä tämä kasvikirja on? Aiotko laittaa puutarhasi uuteen uskoon? Korea tarvitsee myös puutarhaesseistejä. Ei vielä, koska suurin osa ihmisistä asuu kerrostalossa, mutta pian. Kerrot sitten minulle, jos haluat ryhtyä opiskelemaan sitä alaa. Jos Myungjun yrittää pakottaa sinut pysymään kotona, puhun hänen kanssaan. En kasvattanut häntä sellaiseksi. Miten hänestä onkin tullut tuollainen. Edes hänen isänsä ei ollut yhtä paha.»

Matkalla Sisunin kodista Myungjunin ja Nanjungin talolle oli ensin jyrkkä alamäki, sitten ylämäki, ja perheessä puhuttiinkin että heitä erotti »V-kirjaimen muotoinen rotko», mutta Sisun kulki väliä vaivattomasti ja ilmestyi aina paikalle tutkimaan Nanjungin kirjojen selkämkyksiä. Hän kurtisti kulmiaan aivan kuin olisi yrittänyt tulkita oraakkeli-luiden vanhoja tekstejä.

»Kun Uyun sairastui ja te molemmat irtisanouduitte, ajattelin, että sinulle se olisi vain väliaikainen ratkaisu ja palaisit sitten taas töihin. Myungjunista en oikein uskonut, että hän pystyisi siihen. Olin katkera, että kävi päinvastoin. Sinä olet niin älykäs, ja Myungjunilla taas ei ole mitään kunnianhimoa...»

»Sitä miehiltä siihen aikaan odotettiin. Eikä se ole vielä kukaan tainnut muuttua.»

Myungjun varmaan kuuli nimensä mainittavan, koska avasi hiljaa työhuoneensa oven. Nanjung lähetti avunpyyntöjä silmillään, mutta Myungjun nojasi vain oven karmiin, joko hän

ei huomannut mitään tai sitten vain teeskenteli, ettei huomaa. *Hyödytön ihminen*, Nanjung ajatteli harmissaan.

»Kirjoita mitä tahansa. Etsitään sinulle kustantaja. Minä en tietysti voi liian suoraan siihen vaikuttaa, jotenkin vaivihkaa se pitää hoitaa. Mutta jos en kerro kuka olet, ehkä voisin kirjoittaa vaikka saatekirjeen johonkin käsikirjoitukseesi?»

»Mutta kun en minä halua kirjoittaa. Olen sanonut sen jo moneen kertaan. Voi kun kuuntelisit joskus. Olen kiitollinen, että autoit meitä taloudellisesti silloin kun Uyun sairasteli, ja olen kiitollinen kaikesta myötätunnosta, kun en pystynytäkään enää palaamaan töihin. Mutta minä pidän vain lukemisesta – ei minulla ole halua kirjoittaa. Minä en ole sinä.»

»Mutta luet niin paljon! Olet lukenut kaiken! Ei, ei auta nyt. Tuollaisten lukutoukkien on pakko myös kirjoittaa.»

»Lukutoukkien...» Nanjung perääntyi. Hän katseli sotkuisia kirjahyllyjään ja yritti keksiä miten väittäisi vastaan. »Ei voi esittää sellaisia olettamuksia. Maailmassa ei pidä mennä oletamaan yhtään mitään, eikä koskaan pidä mennä luottamaan keneenkään, joka rakentaa kaiken oletusten varaan. Omistat itse luvun tälle neljännessä kirjassasi!»

Nanjung ei koskaan unohtanut tyhjää ilmettä, joka asettui Sisunin kasvoille. Sisun avasi suunsa, sulki sen uudelleen ja vain tuijotti miniäänsä, joka siteerasi hänen omaa kirjaansa. Hän yritti sanoa vielä jotain, mutta rojahti sitten väsyneesti ja sääliittävästi Nanjungin lukutuoliin. Nanjung mietti, oliko mennyt liian pitkälle, mutta olihan hänen ollut pakko puolustautua.

»Käsittämätöntä, että voitit äidin. Keksit uskomattoman hienon taktiikan!»

Nanjung närkästyi, kun Myungjun hihkui voitonriemuisena sen jälkeen kun Sisun oli lannistuneen näköisenä lähtenyt. »Olit voinut vähän auttaa. Sinä vain toljotit tumput suorina.»

»Miten minusta olisi siinä mitään apua ollut? Hyvin joka tapauksessa pärjäsit. Edes Myunghye ei olisi kyennyt parempaan.»

Esittää mukavaa, mutta on itse asiassa selkärangaton – syyttä eivät siskot Myungjunia pilkanneet. »Poikako?» Nanjungin vastalauseista huolimatta Myungjun kertoi sisarilleenkin, miten »uskomattoman hienon taktiikan» hänen vaimonsa oli keksinyt, ja siitä lähtien Sisun joutui tosissaan miettimään, miten vastaisi sitaattihökökyksiin aina kun jostain tuli riitaa.

»Olen puhunut liikaa. En oikeastaan muista, mitä sanoin, mutta tein sen vain ruokkiakseni teitä, te kiittämättömät...»

»Äiti, kirjoitit lehteen toissa vuonna, että vanhempien ei pitäisi koskaan odottaa palkkioita lapsiltaan.»

»Suu tukkoon!»

Joskus hän hermostui sillä tavalla. Ei hän suinkaan aina ollut sivistynyt. Hän osasi sujuvasti sekä puhua vieraita kieliä että kiroilla, ja ehkä ne olivat saman taidon kaksi eri puolta.

Nanjungilla oli ikävä Sisunia. Sisun oli joskus rasittava, mutta ei Nanjung häntä ollut inhonnut. Joinain hetkinä hän oli jopa pitänyt Sisunista.

»Havaijilla? Siis että muistojuhla Havaijilla?»

Hämmästynyt huudahdus palautti Nanjungin nykyhetkeen. Hän vajosi usein ajatuksiinsa kesken kaiken, ja se oli tapa, josta hän halusi päästä eroon.

»Kun nyt ajattelee, millainen perhe tämä on, tuskin siitä mitään tavallista muistotilaisuutta tulee.»

»Täytyykö sinunkin lähteä?»

»Uyun on tulossa myös, niin että tietysti lähden.»

Ystävät katsoivat Nanjungia myötätuntoisesti.

»Ethän itke taas lentokentällä?»

»Saa nyt nähdä.»

Nanjung tapasi tyttärensä vain kerran tai kaksi kertaa vuodessa, ja laskeskeli toisinaan, että parhaassakin tapauksessa he tapaisivat enää korkeintaan noin kolmekymmentä kertaa. Ellei Uyun päättäisi palata tai Nanjung muuttaisi Yhdysvaltoihin...

Nanjung olisi halunnut nähdä, miten kukaan pystyisi samassa tilanteessa olemaan itkemättä. Hän nojautui syvälle tuoliinsa. Edellisellä kerralla, kun hän oli käynyt Uyunin luona, hänellä oli ollut mukanaan kuusi paksua kirjaa, ja Uyun oli pudistellut päättään ja tilannut hänelle verkosta sähköisen lukulaitteen. Nyt oli aika ottaa se esille. Nanjung arvosti sitä, että pystyi säätämään tekstikokoa, kun näkökään ei ollut enää entisellään, mutta silti oli paljon hauskeempaa valita kirjoja omasta sekaisesta kirjahyllystä ihan sen mukaan miltä milloinkin tuntui, ja siksi laite oli jäänyt vähälle käytölle.

Pakkauksessa sanottiin, että laitteeseen mahtui yli tuhat kirjaa. Jos mukana oli yli tuhat kirjaa, matka kälyjen kanssa olisi ehkä siedettävämpi.

ETELÄKOREALAINEN PERHEROMAANI, JOKA ON SAMAAN AIKAAN KOSKETTAVA JA HAUSKA, LÄMMIN JA ÄLYKÄS.

Shim Sisun oli voimanpesä, mielipidevaikuttaja, taiteilija, muusa, pakolainen, äiti, isoäiti. Ennen kaikkea hän oli mysteeri. Hänen kuolemansa vuosipäivänä perhe kokoontuu muistojuhlaan Havaijille, minne Sisun muutti Koreasta, kun sota oli ohi. Sisun oli aikaansa edellä, murskasi lasikatotja silkalla tahdonvoimalla ja jätti merkittävän jäljen kansainväliseen taidemaailmaan. Mutta millainen ihminen hän oli? Jokaisella lapsella ja lapsenlapsella on oma näkemyksensä. Perheenjäsenten jakamista muistoista ja Sisunin omista kirjoituksista rakentuu palapelimäinen muotokuva poikkeuksellisesta naisesta.

www.wsoy.fi

84.2

ISBN 978-951-0-49440-0